

Saba, mijn grootvader verhaalt, en gedeeltelijk in het Jiddisch (daarom klinkt het misschien zo poëtisch).

Hoe was het? Ik weet niet hoe ik het je moet uitleggen, Kitten. Er was eens een Joodse wereld, een Joodse wereld van heiligheid. En toen werd het tot as verbrand. Alles wat we opbouwden, was weg.

Mijn vrouw en ik ontmoetten elkaar na de Holocaust. We waren bijna helemaal alleen, onze families waren vermoord. We konden niet terug, onze burens hadden ons huis afgenomen en gaven het niet terug. Dus zwoeren we allebei naar de enige plek te gaan waar we nooit meer "vuile Joden" zouden zijn, een plek die Israël heet.

Toen ik van het schip kwam, kreeg ik meteen te horen dat ik me moest aanmelden. Ik had gediend in het Russische leger als officier, en was nuttig. Ik werd gerekruteerd voor het leger. Ik zei dat als ik leef of sterf, ik het op mijn eigen voorwaarden zal doen, als Jood, mijn volk verdedigend. Of we sterven hier, of we leven hier, we kunnen nergens anders heen.

Toen ik de aankondiging op de radio hoorde, huilden mijn vrouw en ik. We huilden en toen deden we iets wat we sinds de oorlog niet meer hadden gedaan. Voor het eerst lachten mijn vrouw, die Auschwitz had overleefd, die zwanger en ziek was, en ik. We lachten en voelden ons weer mens.

We waren geen vluchtelingen meer. We waren burgers van de Joodse staat. Na tweeduizend jaar waren we thuis.

We waren weer een natie. Het kon de verloren levens niet herstellen, maar onze waardigheid was hersteld.

We waren een vrij volk in ons land.

Hand in hand renden we de straat op om te zingen en te dansen. Mijn vrouw was zo zwak geweest, maar ze danste als een bruid. We waren religieus, dus meestal dansten we niet in het openbaar, maar dit was één keer in ons leven, ik pakte haar vast en walste haar rond, kustte haar en zong.

Ik weet nog hoe mooi ze eruit zag. Haar gezicht was gevuld met geluk en licht, voor het eerst in drie jaar huwelijk zag ik haar zoals ze was, voordat de nazi's haar leven hadden verwoest.

Weet je, Israëliische Onafhankelijkheidsdag, het was onze echte trouwdag. Geen gehaaste ceremonie in een ontheemdenkamp, maar een vrolijk feest vol zang en dans.

Ik keek naar mijn vrienden, mannen en vrouwen die Auschwitz, Majdanek en Treblinka hadden doorstaan, mannen en vrouwen die de dodenmars hadden

overleefd, die de hoop hadden verloren, ze waren herboren. Ze lachten en zongen en dansten, en brachten toost na toost uit. Ze waren vrij.

Op een gegeven moment ging ze zitten, de opwinding was een beetje te veel voor een zwangere vrouw. Ik dacht aan mijn kind. Mijn zoontje of dochtertje zou in Israël geboren worden. Al 2000 jaar dromen we van deze dag.

Ik wist dat er oorlog op komst was. Ik zou moeten vechten. Ik wist dat we het misschien niet zouden overleven. Maar ze konden ons dit moment niet afnemen.

We waren thuis. We hadden onze waardigheid terug.

Zie: [Quora](#)